

EDICE
MYŠLENÍ
SOUČASNOSTI

Pro myšlení druhé poloviny 20. a začátku 21. století je charakteristické rozšiřování polí tradičně definovaných oborů, a filosofie nepředstavuje žádnou výjimku. Cílem edice by mělo být předvést tuto tendenci na základních filosofických problémech a pojmech, a to prostřednictvím knih klíčových postav světové filosofie i původních domácích prací – ukázat cosi jako *filosofii v dialogu* s přítomností a s jinými oblastmi vědění. Slovem „přítomnost“ však neoznačujeme konkrétní období, nýbrž vše, co naše doba chápe jako s ní stále současné. „Jinou“ oblastí vědění se pak zdá být i filosofie samotná, neboť je zároveň vždy jiná a sama sobě cizí.

Edici řídí Miroslav Petříček

MYŠLENÍ
SOUČASNOSTI

Poznávání života

Georges Canguilhem

Překlad Josef Fulka, Šimon Grimmich, Martin Haloun, Jan Lockenbauer a Lucie Šarkadyová; předmluva Jan Šebestík

Francouzská epistemologie představuje v rámci filosofie vědy zcela svébytnou myšlenkovou linii, k jejímž nejvýznamnějším autorům náleží Gaston Bachelard s teorií epistemologických zlomů, Georges Canguilhem s dějinami vědeckých pojmů a Michel Foucault s archeologií vědění. Zatímco Bachelardovo a zejména Foucaultovo dílo se v českém prostředí těší trvalému zájmu odborné veřejnosti, Canguilhemova epistemologie je u nás téměř neznámá. Ve francouzské a anglosaské tradici bývá nicméně právě ona považována za jeden z významných milníků dějin filosofie a v současné době z ní vycházejí mnozí autoři, kteří se snaží překonat mechanistické pojetí organismu a formulovat novou definici živé přírody. Českému čtenáři se nyní dostává do rukou Canguilhemův vlastní výběr statí, které v ucelené formě přinášejí nejvýznamnější myšlenkové okruhy, jimiž se zabýval, a poskytují tak reprezentativní průřez jeho celoživotním dílem.

brož., 242 str., 1. vydání, doporučená cena 250 Kč

ISBN 978-80-246-3389-3, ISBN 978-80-246-3410-4 (pdf)

Spinoza a politika

Étienne Balibar

Překlad Jakub Drbohlav a Jan Petříček

Étienne Balibar, žák Louise Althussera, je jedním z nejvýznamnějších politických myslitelů dneška. Jeho kniha *Spinoza a politika* představuje přehledný úvod do filosofie Barucha Spinozy a za své východisko si bere problémy Spinozovy politiky. Balibar se postupně zabývá třemi velkými Spinozovými díly, *Teologicko-politickým traktátem*, *Politickým traktátem* a *Etikou*, a rozebírá řadu jejich klíčových motivů: Spinozovu obhajobu svobody myšlení a demokratického zřízení, jeho teorii státu a práva a jeho politickou antropologii. Spolu s tím zasazuje Spinozovy spisy do historického kontextu a zkoumá, jakým způsobem jimi jejich autor vstupoval do dobových politických sporů. Vůdčím tématem celé knihy je problém vztahu mezi filosofií a politikou. Balibar tedy nejen vykládá Spinozovo myšlení, ale uvažuje rovněž o politické úloze filosofa a na Spinozově příkladu prokazuje neoddelitelnost filosofických a politických otázek.

brož., 118 str., 1. vydání, doporučená cena 190 Kč

ISBN 978-80-246-3670-2, ISBN 978-80-246-3682-5 (pdf)

Smrt: Esej o konečnosti **Françoise Dasturová**

Překlad a doslov Martin Pokorný

Člověk ví, že musí zemřít, a toto vědomí patří mezi základní charakteristiky lidskosti; náboženství, metafyzika a kultura si však kladou za cíl smrt přemoci. Západní filosofie od Platóna po Hegela tvrdí, že sám výkon myšlení je překonáním smrti a konečnosti. Kniha F. Dasturové nejprve podává analýzu těchto pokusů vyměřit oblast, která se smrti vymyká, a následně ukazuje, že lze ke smrti zaujmout i vztah, který před ní neuhýbá a nesnaží se ji „zneškodnit“: s oporou v Heideggerově rozboru bytí k smrti se autorka snaží ukázat, že lze o smrti hovořit i jinak – a že tento druh rozpravy nutně vyžaduje svobodné přijetí konečnosti lidské existence. Konečnost, která již nestojí v kontrastu vůči nekonečnosti božského bytí mimo smrt a mimo čas, navrácí lidské bytí k jeho pozemskosti, časovosti a tělesnosti. Myšlení smrtelnosti jakožto momentu konstitutivního pro naši otevřenost vůči světu je též myšlením narození jakožto konečné, omezené schopnosti mít svět: umírání je podmínkou narození, smrt je podmínkou života. Nejautentičtější vztah k vlastní smrtelnosti paradoxně nacházíme v radosti a smíchu.

brož., 196 str., 1. vydání, doporučená cena 280 Kč

ISBN 978-80-246-3664-1, ISBN 978-80-246-3679-5 (pdf)

Urbánní situace: **Město v čase globalizace** **Olivier Mongin**

Překlad Edita Wolf; doslov Jakub Wolf

Evropské město bývalo modelem pro celý svět. Dnes, v době globalizace, kdy převládá tekutá modernita a společnost je utvářena sítěmi, se nacházíme ve světě posturbánním, ve světě, v němž se rozměňuje sám pojem města. Namísto evropského města, které sdružuje a integruje, nastupuje metropolizace, tříštění a zmnožování center. V těchto podmínkách hrozí, že se evropská města promění v města-muzea určená pouze turismu. Francouzský filosof a esejista Olivier Mongin se proto neptá, jaké by mělo být ideální město, ale zkoumá, co činí město městem – urbánní situaci. Odhaluje ji jako zvláštní a mnohorozměrnou zkušenost, pro niž je zásadní, že vzniká v určitém místě. Tato zkušenost ukazuje, že město není jen souborem fyzických objektů, ale věcí myšlení, veřejným prostorem, v němž se lze stát součástí kolektivního subjektu, vytvořit společnost. Současný stav urbánnosti však charakterizuje převaha toků a sítí, která působí mizení míst. Jak najít a vytvořit místa, která by umožňovala urbánní zkušenost a současně byla v souladu s dnešní dobou?

brož., 296 str., 1. vydání, doporučená cena 340 Kč

ISBN 978-80-246-3442-5, ISBN 978-80-246-3690-0 (pdf)

Mizení: Fenomény, mediální praktiky a techniky na prahu zjevného **Kateřina Svatoňová, Kateřina Krtilová (ed.)**

Zatímco středem zájmu evropské filosofické tradice je samotné zjevování se věcí, teorie a filosofie médií se zaměřuje na nástroje, techniky a praktiky, které toto zjevování umožňují. Mediální operace určují, co může, nebo naopak nesmí být zobrazeno či vysloveno. Zánik určitých formací je pak logicky spojen se změnou či vynálezem nové techniky, ale také s reflexí či překročením stávajících dispozic, přičemž na významu získávají procesy dezintegrace a destabilizace. Soubor teoretických prací vychází z česko-německé diskuse zaměřené na filosofická východiska mediality a sleduje základní operace objevování a mizení v různých teoretických tradicích. Klíčovým se stává především nové, kritické uchopení odkazu fenomenologie, která historicky spojuje německé a české prostředí, ve vztahu k současným otázkám výzkumu médií a kulturních technik.

brož., 300 str., 1. vydání, doporučená cena 320 Kč
ISBN 978-80-246-3660-3, ISBN 978-80-246-3678-8 (pdf)

Filosofie en noir **Miroslav Petříček**

Myšlení, ať chce či nechce, odpovídá své době. Po tragické katastrofě holokaustu je platnost této skutečnosti ještě očividnější – a možná i proto jsou knihy poválečné filosofie obtížně srozumitelné. Odpovídají na traumatizující zkušenost. Filosofie se tak ujímá odpovědnosti s vědomím, že má-li být možná i v druhé polovině 20. století a dále, musí přepsat svou tradici a radikálním způsobem proměnit vlastní diskurs. Je to nezbytné, má-li být schopna vydat svědectví o této době. Miroslav Petříček, autor knih *Majestát zákona* a *Myšlení obrazem*, ve své *Filosofii en noir* tuto proměnu zaznamenává a přichází s novým způsobem filosofického vyjadřování, které svou formou připomíná prozaické texty W. G. Sebald. Vydává se na pouť literaturou a filosofií 20. století, aby pomocí řady nalezených a navzájem propojených obrazů vytvořil portrét myšlení po holokaustu.

brož., 324 str., 1. vydání, doporučená cena 380 Kč
ISBN 978-80-246-3917-8, ISBN 978-80-246-3925-3 (pdf),
978-80-246-4136-2 (epub), 978-80-246-4135-5 (mobi)

Člověk v šíleném dění světa: Filosofie Gillesa Deleuze Petr Prášek

Doslov Miroslav Petříček

Každý, kdo se chce systematicky věnovat dílu Gillesa Deleuze, se musí vypořádat se skutečností, že kontinuita jeho myšlení je nabourána mnohými zlomy, z nichž tím největším je úzká spolupráce s Félixem Guattarim a neodlišitelnost obou autorů v textech, které společně píší. Přesto se nejedná o úkol, který by byl nemožný, a Deleuze sám na mnoha místech podává návod, jakým způsobem se jej lze zhostit, jak psát o autorovi, který nám neustále uniká a nikdy není pouze jeden. Petr Prášek ve svém úvodu do Deleuzovy filosofie sleduje logiku myšlení, která se vine celým jeho dílem, a pomáhá nám obstát při setkání s jeho texty. Představuje jej jako nového antropologa, který vidí člověka jen jako součást šíleného dění světa – Deleuzův člověk se stává nelidským, zatímco svět utváří jeho tvář, v níž se zračí šílenství coby hranice lidskosti. Spolu s Deleuzem nás vybízí, abychom se vydali na svou vlastní cestu tvoření a dokázali být hodni toho, co se nám přihází.

brož., 180 str., 1. vydání, doporučená cena 180 Kč

ISBN 978-80-246-4049-5, ISBN 978-80-246-4061-7 (pdf)

Svoboda a neklid zvířecího života Florence Burgatová

Překlad Olga Smolová

Fenomenologie animality, jejíž východiska představuje kniha Florence Burgatové, neusiluje o etická řešení týkající se statusu zvířat v západní společnosti. Cílem knihy *Svoboda a neklid zvířecího života* je analyzovat způsoby, jakými k životu zvířat přistupovali dědici kar-teziánského myšlení, oprostít se od vnímání zvířete jako protipólu lidství a položit základy skutečné ontologie animality. Proto se Florence Burgatová vrací k autorům jako Hegel, Uexküll, Schopenhauer, Bergson, Jonas nebo Merleau-Ponty, pro něž je zvíře tím, kdo svému prostředí a chování uděluje vlastní smysl nezávisle na člověku. Ani vitální síla, ani pojetí organismu jako stroje nadaného vědomím totiž nemohou postihnout skutečný význam chování, které je nejvyšším projevem života a jeho svobody. Snaha udržet dosavadní postavení člověka jako živé bytosti, jež překonala stadium animality, podmíněná potřebou zachovat lidem zvláštní morální status, však zároveň představuje nezamýšlený návrat k metafyzice. Co se stane, když přestane chápát život podle fyzikálních zákonů a hodnotit jej na základě antropologických kognitivních kritérií a povšimneme si dynamiky, která je mu vlastní?

brož., 296 str., 1. vydání, doporučená cena 350 Kč

ISBN 978-80-246-4056-3, ISBN 978-80-246-4060-0 (pdf)

Na rozhraních fenomenologie: Transcendence, jevení a zkušenost Dominique Janicaud

Překlad a doslov Martin Pokorný

Edmund Husserl vytyčil nové filosofické téma: pole samotné zkušenosti. Když Emmanuel Levinas hovoří o Touze a Druhém, jakým zkušenostem tato okázale pronášená slova vlastně odpovídají? Dá se ještě tvrdit, že se jejich domnělý obsah stává předmětem sledovatelné filosofické úvahy? A navazuje současná fenomenologie ve Francii na Husserla, nebo na Levinase? Takto lze schematicky shrnout jádro stále živé polemiky, kterou v roce 1991 rozvířil Dominique Janicaud publikací „Teologického obratu ve francouzské fenomenologii“. Ve stati „Otevřená fenomenologie“ z roku 1998 se pak Janicaud k tématu vrátil a upřesnil pozitivní jádro sporu úvahou o chápání fenomenologie u Heideggera, o vztahu fenomenologie a hermeneutiky a o vyhlídkách „minimalistické fenomenologie“, jež by se vzdala metafyzických nároků a využívala škály inspiračních zdrojů od Husserla, Sartra a Merleau-Pontyho po Wittgensteina, Dennetta a Deleuze.

brož., 216 str., 1. vydání, doporučená cena 260 Kč

ISBN 978-80-246-3905-5, ISBN 978-80-246-4137-9 (pdf)

Ticho: John Cage, filozofia absencí a zkušenost' ticha Daniela Šterbáková

Snažíme-li se zaslechnout ticho, ocitáme se v paradoxní situaci – čím více napínáme uši, tím intenzivnější máme pocit, že nás obklopuje moře hluku. Zdá se nám, že ticho je lidským bytostem nedostupné. Daniela Šterbáková sleduje problém vnímatelného ticha v dialogu se současnými autory: John Cage ve své hudbě a textech otázku ticha otevřel, Roy Sorensen a Ian Phillips ji následně v rámci analytické filosofie argumentačně rozvinuli. Prostřednictvím ticha se nám tak vyjevují hranice a vzájemné vztahy mezi „běžným“ a „filosofickým“ myšlením. Nejde však pouze o tyto vztahy, ale v podstatě o ontologii absencí a nesnadné tázání po významu a možnostech smyslového vnímání. Otázkou pak zůstává, zda je možné ticho vnímat jinak než ušima.

brož., 366 str., 1. vydání, doporučená cena 390 Kč

ISBN 978-80-246-4139-3, 978-80-246-4186-7 (pdf),

978-80-246-4188-1 (epub), 978-80-246-4187-4 (mobi)

Kotvy na nebesích: Metafyzická základna života

Rémi Brague

Překlad Šimon Grimmich a Jan Lockenbauer;
doslov Vojtěch Hladký

Rémi Brague připravuje ve své knize myšlenkový obrat založený na odmítnutí představy, podle níž moderní člověk žijící v „post-metafyzické“ době, která je kulturním dědictvím osvícenství, metafyziku nepotřebuje. Snaží se ukázat, že metafyzika není vágní „nadstavbou“ spočívající na jediném skutečném základu, dostupném ve formě vědami poznávané reality, nýbrž je nezbytná pro to, aby člověk pokládal život za dobro a chtěl ho nejen žít, ale také předávat dál. Současnému lidstvu, které disponuje nejrůznějšími prostředky, jak sebe sama v globálním měřítku jako živočišný druh zcela vyhladit, může podle Bragua jedině vědomí silné metafyzické dimenze lidského života zajistit, že se před ním bude otevírat nějaká budoucnost.

brož., cca 120 str., 1. vydání, vyjde ve 4. čtvrtletí 2019

ISBN 978-80-246-3802-7

Zrození kinematografického času: Modernita, nahodilost, archiv

Mary Ann Doaneová

Překlad Miroslav Petříček

Až do 19. století byl čas obvykle vnímán jako kontinuální proud, živel, jehož plynutí prakticky nedokážeme ovlivnit. Nástup kapitalistické modernity spojený s jeho racionalizací a vynález fotografie, která jej dokázala zastavit, však radikálně proměnily způsob, jakým se k času vztahujeme. Mary Ann Doaneová, profesorka Kalifornské univerzity v Berkeley a autorka průkopnických studií věnovaných problematice genderu ve filmu, v knize *Zrození kinematografického času* zkoumá, jak se nahodilost zamrzlého okamžiku zachyceného fotografickým aparátem vzpírá vzrůstajícím požadavkům na standardizaci a racionalizaci života v kapitalistické společnosti. Jediná fotografie však nedokáže zachytit pohyb, teprve film jako souslednost po sobě následujících snímků znovu ustavuje ireverzibilní tok času. Jaká je ale povaha času, pokud jej chápeme zároveň jako proud i jako diskontinuální, kvantovanou veličinu? A co se odehrává v prostoru mezi jednotlivými snímky? Mary Ann Doaneová nám přesvědčivým způsobem představuje klíčovou roli, kterou kinematografický čas sehrál při zrodu modernity.

brož., cca 280 str., 1. vydání, vyjde ve 4. čtvrtletí 2019

ISBN 978-80-246-3847-8

